

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 14 fil., a doua oră
12 fil., a treia oră 10 fil.

Tot ce privesce focea,
să se adreseze la «Re-
dactiunea și Admini-
strațiunea Unirii»

in
Blaș.

Focea bisericescă-politică.

Anul XI.

Blaș 15 Iunie 1901.

Numărul 24.

Apropiindu-se finea **semestrului prim** din anul acesta, rugăm pe P. T. Cetitori și abonenți ai foiei noastre, să binevoescă a ne trimite abonamentul restant al foiei, căci avem multe datorii și spese, pe cari trebuie să le achităm.

Administrațiunea.

Viața noastră culturală.

(Z) E fapt, necontestabil că de un timp încôce viața noastră publică, aprôpe în toate manifestațiunile sale, ne dă priveriștea tristă a unei decepțiuni — la aparența — inesplicabile.

Indiferentism și resignațiune în toate părțile.

Chestiunile mari ale vieții noastre românesce, problemele ardetore, cari zi de zi în mod imperios ni se impun, abia sint în stare a mișca mică valuri trecătoare.

Maî puțină acțiune am vedut la început, apoi maî puțină vorbă, și pe urmă nici gândirile nu ne vor maî „incomoda”. — Acesta-i mersul firesc.

Fără voință, fără energie, lăsăm uitării pe încetul aspirațiunile noastre culturale și naționale.

Lăsăm necultivate preocupările și gândirile noastre, cari nici convingeri n'au ajuns să devie.

Sôrtea și ômenii se jocă cu noi după plac. —

Am ajuns a nu fi factori.

*

Mult ne-ar mângăia credința, că aceste triste aparițiuni sint închipiri subiective numai de noi văzute. Trebuie înse cu durere să constatăm, că acele sint adevărate și tot o dată esplicabile.

Viața unei națiuni e un organism viu cu diverse organe cari toate de o potrivă și congruent se pun în mișcare ca eflux al voinței centrale, a consciinței naționale, dând naștere diferitelor manifestări ale vieții publice.

Nici când nu vom puté vedé înflorind și prosperând un ram al vieții naționale, isolat de alte moduri de manifestare ale ei.

Nici când nu vom puté ajunge la o neconturbată dezvoltare intelectuală,

fără întregitatea întregului organism național și nici când o sănătôsă viață culturală și economică, fără o energică și conscientă mișcare politică.

Este prea natural, că contrarii unui popor, ajungând la puterea publică, să nisuiască a-se menține la cârma țării și în nisuiștea lor orbită de patimi, să silească a tăia cât se pôte de adinc în esistența lui. E natural deci, că tendințele de emancipare economică, nisuiștele propășirii și dezvoltării culturale și intelectuale nu vor întâmpina oerotire la stăpânitori, ci din contră neconturbați fiind ei de rezistența și de tendența emancipării politice, pe încetul și la început pe neobservate, dar cu o atât maî mare cutezanță la urmă, se vor nisui a pune pedeci întregului proces de dezvoltare.

Pe cât de adevărat este deci, că fără libertate națională nu pôte exista adevărată viață culturală națională, pe atât de netăgăduit e, că fără luptă politică, fără tendențe de emancipare națională, nu se pôte închipui dezvoltare culturală, fie economică, fie intelectuală.

Adevărate fiind acestea, ni-se pare esplicabilă lăncezeala ce a cuprins poporul român din Transilvania și Ungaria în manifestațiunile sale publice, căci ea este firésca urmare a continuilor decepțiuni și desamăgiri pe toate terenele.

Fiind rezistența noastră politică și acțiunile pentru emanciparea și libertatea națională disparente, ba aprôpe nule, ocârmuitorii țării de la fire contrari aspirațiunilor noastre naționale, fără rezervă atacă, când pe față, când pe căi lăturalnice, aședemintele noastre naționale, culturale și bisericesce, și ast fel ne fac imposibil să vedem rezultatele muncii grele ce am pus pentru dezvoltarea națională.

Nesuccesele continue, pierderile zilnice, causéză decepțiune și resignare, și numai o conscientă și energică luptă politică va fi în stare a delătura aceste bolnăviciose aparițiuni psihice de o potrivă cu cauzele ei.

Ajungând la aceste deduceri, e imposibil să nu reflectăm la trista împrejurare, că viața noastră politică, care-și luase cu câți-va ani înainte puternic avânt, s'a devalvat la mică întrigi și certe interne, cari nu pot avea alt rezultat, de cât desprețuire din partea contrariilor și totală desorientare internă.

În fața imensului pericol ce ne amenință, insamnă lipsă totală de conscientă națională a sta indiferenți față de cele ce se întâmplă în jurul nostru, în contra noastră și a privi cu simpatie ori antipatie, dar neactivi, cerțele interne.

Viața noastră politică își are organismul, își are scopul său statorit prin voința poporului, și voința unui popor ajunsă la conscientă națională, nu se pôte nimici prin arbitrar ordinațiuni ostile, căci nu legile fac voința unui popor, ci voința poporului legile.

Avându-ne deci scopul, avându-ne organismul încă neșters din voința națională, este naturală, și în fața atacurilor zilnice imperios necesară delăturarea pedecilor ce din noi înșine s'au ivit întru ajungerea scopului și funcționarea organismului nostru politic.

Credem a fi sosit supremul timp pentru redesteptarea vieții politice naționale.

Monarchul în Praga. — Evenimentul cel maî însemnat al zilei cu predilecție desbătut în ziarele din patrie, e călătoria Monarchului la Praga, capitala Bohemiei. — Primit cu mare entusiasm și strălucită pompă din partea Cehilor, Maestatea Sa a răspuns cu călduröse cuvinte vorbirii prefectului orășănesc, dând espresiușe prin măgulitóre cuvinte pentru Cehi, mulțumiri Sale preainalte în fața dezvoltării culturale și economice a poporului Ceh.

Lumea politică vede în această vizită a Monarchului, aprobarea stărilor politice schimbate din Austria. — Sint aprôpe fabuloșe rezultatele, cari le-a ajuns poporul Ceh, prin conscientă și intrasigenta lor politică națională în decursul abia a câtor-va ani. — Șicanări, persecuțiuni, calumni la locurile cele maî inalte, suspiciuni, dojeniri, toate au fost desconsiderate din partea bărbăților conducători ai politicei naționale și partidul național cehesc de trei ani, din cel maî urgisit a ajuns în Austria partid agreat din partea Monarchului și conducători ale destinelor statului. — Este înălțător și încurajător a vedé munca energică și conscientă ast fel răsplătită. Poporul ceh pôte fi falos pe rezultatele ce le-a ajuns pe toate terenele vieții publice naționale eselusiv din propriile sale puteri.

Monarchul în decursul vieții sale întreținându-se cu un deputat ceh, a pus în perspectivă reactivarea drepturilor istorice naționale ale poporului Ceh.

Lupta în comitate. — Congregațiile comitatelor Hunedóra și Sibiu au fost mar-tore unei strașnice lupte, purtate de membrii români pentru apărarea intereselor neamului.

La Deva, tinărul avocat Dr. Aurel Vlad, a propus ca congregația să decidă trimiterea unei adrese către ministrul de interne. În care să solicite revocarea nedrep-telor ordinațiuni ale fostului ministru Hieronymi, prin cari s'au oprit funcționarea par-tidului național. Propunerea aceasta a fost subscrisă și de bravii avocați Dr. Alea. Hossu și Franc. Hossu, cest din urmă motivând primirea ei. Se înțelege, că majoritatea a respins-o, învingerea a rămas înse tot a românilor, cari au arătat încă odată măsurile volnice ce se iau contra noastră.

Tot în acest sens a fost și interpelarea adresată de dl. Dr. Frâncu, în congregația comitatului Sibiu. După ce dsa arată câtă ilegalitate cuprind ordinațiunile lui Hieronymi, cum prin acelea se violază drep-tatea, se calcă legea și se subminuiează însăși constituția parlamentară, lovindu-se în legea despre egala îndreptățire a naționalităților, interpelază pe vicecomite, în numele clu-bului național român, că dispus e, ca în fața alegerilor parlamentare viitoare, să refuze aplicarea opreliștelor de liberă întru-nire și a pedepselor decretate în ordonanțele ilegale și anticonstituționale ale fostului ministru Hieronymi, referitoare la partidul național român?

Vicecomitele, neputincios în fața moti-velor grave aduse de dl. Frâncu, promite că va răspunde la proxima congregație. Presupunând ast fel, că alegerile vor fi la toamnă și că congregațiile se țin prin Octombrie — Novembre, răspunsul va fi „după plöte chepeneac“.

Tot cu acest prilej interpelază dl. Ivan, pentru brutalitățile gendarmilor, cari au atăcat pe cetățenii paciniei din Seliște, cari volau să serbeze ziua de 15 Maiu 1848 cum și dl. Bran, referitor la adresa secuilor și păr. Florian, în chestia abuzurilor, ce le fac organele administrative cu recomandarea preoților uniți, spre a fi împărtașiți din aju-torul de stat.

Vom vedé, dacă aceste proteste și in-terpelări, ținute în un ton demn, vor avé ceva rezultat, și că dl. Széli, va tiné öre să ne arete, până unde merge dsa cu devisa atât de mult bucinată de lege, drept și dreptate.

Atâta e fapt, că starea asta nu mai pöte să dăinuiescă. Când fie care grupare politică din țară, pöte să se manifeste și să iele poziția, ce singură o află de mai potri-vită, pe atunci, numai partidul național român nu se pöte pronunța în fața alegerilor.

Că potrivită e öre calea acesta de a pro-testa cu ocazia adunărilor comitatense, e o întrebare, la care „Telegraful“ răspunde negativ.

Cum sint șicanați învățătorii noștri? — E veche povestea, că cea mai ingrată deregatorie e ceea de învățător. Șicanele, la cari sint espuși din partea tuturor is aproape fără număr. Nimic nu-ți cade înse mai greü, de cât atunci, când veți și scii ömeni de ai töl, cari se pun în capul ne-pricepuților țărani și le îndöpă capul, și așa destul de plin, cu aceea, că șöla și învăță-torul sint o sarcină pe sat, de care ușor se pot scäpa prin șölele de stat, ca și cum la acelea n'ar trebui plătite procentele pre-serise. De aci urméză apoi între altele și aceea, că nimic nu se plătesce așa greü,

ca salariul învățătorului și pentru nimic nu se turburá așa mult țaranul, ca atunci când e vorba de plătit dascăului. Antipatia acesta în mare parte e de a se aserie rëntății ace-lora, cari sint puși în fruntea comunelor, antistiilor comunale adecă primarilor.

Étä un cas ce ni se comunica:

În Cergăul-mare salariul învățătoresc pe anul curent e aproape întreg neincassat, ér de pe anii 1898 și 1899 mai restéză o sumă de 54 coröne. S'a făcut destule in-cercări la antistia comună cerëndu-i aju-torul deobligat, dară fără de nici un rezultat. În celea din urmă senatul scolastic a pre-gătit lista tuturor restanțierilor și a trimes-o Dni fisolgăbirău al Blașului, rugându-l a ne da ajutorul de lipsă. După mai multe ur-gitări acest oficiu a trimes un executor, cu ordinul, ca din comună să nu iese până nu scöte întreg salariul ce se află ca restant. Cu töte acestea acest executor a fost scos afară din comună de trei ori în decurs de două săptămâni, și acesta s'a făcut din partea antistiei, căreia nu-i căde bine, fiind toți membri antistiei în restante. Executorul deși a petrecut în comună vre-o 3 zile, preum-blându-se prin comună, totuși n'a isprăvit nimic. Ceea ce s'a isprăvit a fost numai batjocură, căci antistia comună nu i-a dat lista restanțierilor și executia se făcea asupra acelora, cari deja erau plătiți și față de cari nu s'a cerut executie. Acesta s'a făcut cu scopul de a conturba liniștea po-porului. De la restanțierii vechi nici nu s'a cerut nimic. Dar tot s'a făcut ceva și cu acestia! Pe unul l'a șters din liste afară antistia cu propria-i auctoritate, rămânând încă 27 inși, pentru cari antistia a dat *atestate de puupertate*, pe basa cărora a sistat executiunea. Ast fel învățătorul de la aceia nu a primit nici o parale, ér de la cealaltți restanțieri, asemenea spunëndu-i se aștepte până la toamnă. Töte acestea s'au întâmplat în anul curent, luna lui April. Dintre acestea 27 atestate de puupertate sint drepte numai 5, cealalte sint töte false, pentru că unii dintre acei ömeni sint cu stare bună, avënd vite, bucate, etc., ér alții au și azi zälöge

Feuilleton.

Catholicismul în America.

— Spicuri. —

Elisabeta Gallitzin.

O congregație religioasă cu cultură înaltă este congregația feminină „Sacré-Coeur“. Casa din New-York a congregației acesteia e zidită de o femeie miraculoasă. Acesta nu era alta, de cât principesa rusă Elisabeta Gallitzin. Viața ei ne reamintese pe feciöarele bisericiei crestine din primele veacuri, deși ea n'a suferit martiriü. Convertirea ei ar puté servi de obiect unei drame complicate. Lucrarea ei apostolică o făcu una din eroinele, cari fac fața Americiei. Dama acesta cu avere fabuloasă, își părăsesce salönele sumptuöse, rangul strălucit, dominiile vaste; acesta jună delicată rupe cu voința de fier a țarului alb, cu legile muscălesci, cu tradițiile răci și necrutătoare ale societății, făcëndu-se un simplu membru al unei congregațiuni catolice. Ce a provocat schim-barea acesta ciudată? un Iesuit, care da lectii de italiană la casa lor. Iesuiții fiind pe atunci eschiși din alte țări, trăiau ne-genăți în Prusia și Rusia. Mulțumită culturii lor înalte, erau luați ca profesori în familiile cele mai aristocrate.

Sub titlul acesta a cercetat și pe fa-milia Gallitzin un Pär. Iesuit. Succesul acestor

cercetări a fost, că dömma casei a trecut în secret la catholicism. P. Iesuit n'a căutat proseliți, ci efectul l'a produs singur purtarea lui ireproșabilă sciința lui adëncă, pășirea lui modestă și religiozitatea lui profundă. Elisabeta nu scia nimic de convertirea mamei sale, până când însași i-a descoperit la a 15-a aniversare a născerii fecii sale. Pe atunci așa ceva se pedepsia cu mörie, sau cu deportare în Siberia — dacă se scia. — Așa se esplică spaima Elisabetei la auđul tainei îngrozitoare. Ea plângea cu amar și avea cea mai mare temere față cu profes-sorul său de italiană. Repentin i-a venit gândul să concipieze o rugăciune-jurămint, că nici când și sub nici o împrejurare nu-și va părăsi religia rusescă, și acesta rugăciune să o reciteze în fie care zi. Din momentul acela a fost mai liniștită, „a dormit, — serie însași. — mai dulce ca öri când“.

De acum s'a schimbat cu totul tinără damă. Secretul sciut îi apasă inima, ca o povară grea, și cu töte că ziua se părea veselă, nöptea își uda în lacrimi așternutul său. Fața de mamă-sa totuși a păstrat cea mai adëncă stimă. Din motivul acesta n'a întrerupt definitiv nici cu profesorul de ita-liană, temëndu-se, că în chipul acesta ar trada secretul înfiorător al mamei sale, ceea ce nu voia, öri cât de păcätos i-se părea ael secret.

Dar peste câte-va luni a murit profes-sorul, și ea, la provocarea mamei sale, a luat parte la înmormintarea lui, deși cu greü s'a înduplecat. Când a pășit în biserică, o voce internă i-a strigat: „Tu urgiseși pe catolic, și cu timpul însași vei fi catolică“. Gândul acesta într'atâta a tulburat-o, în cât a erupt în plâns amar.

Înclinarea naturală a inimii ei nobile a făcut-o atentă, că nu e iertat să pörte ură față de nime. Consciința l'a făcut im-putare pentru ura către catolic și Iesuiți, ér ea cădënd în genunchi s'a rugat fierbinte pentru profesorul său mort. — Convertirea unei alte femei, înrudită cu ea, a accelerat și mai mult triumful adevărului. Aceasta i-a recomandat cărți, din cari se învețe a cu-nöșce și a iubi religiunea catolică, ea înse cu respect — ce e drept, — dar și cu tötä hotărîrea a respins, afirmând, că e atât de convinsă despre adevărătatea religiunii sale, în cât nu simte lipsa de a mai ceti apologia nici unei credințe; în urmă totuși a primit. Aurora adevărului se lupta deja cu întu-nerecul erorii. Când sosi acasa, era numai în formă eretică, căci fondul era deja catolic. De 12 luni acum a fost primul cas, că n'a recitat rugăciunea-jurămint. Simția, că a purces grăbit, a tinut o paușă scurtă, înainte de a-și recita vorbele solemne — n'a succes, de öre ce grația a apărut deja pu-ternic în inima ei. Aruncând la o parte hărtia, s'a dus la odihnă. Mintea îi era de tot agitată. Nu era chip să adörmă. A luat în mână cartea căpëtată diminéta. Abia cetesce câte-va foi. Raza grației dumnezeesce îi luminează tötä ființa și întörcerea ei e finită. Cu grăbire mare prinde péna și serie șirele acestea: „Trimite-mi cărțile, — rögă-te pentru mine și speréză“. Peste câte-va öre între șiröe de lacrimi a comunicat mamei sale secretul înveselitor, povestindu-i töte, câte i-s'au întâmplat în nöptea cea însemuată. Înse Dumnezeu, cel Atozputernic, nu s'a în-destulit nici cu faptul fericeitei întörceri. Grația Lui o destinase și la altele; să fie mirésa Dni, ea, care abia eșise din anii

în haine, cari toate stau de două și trei luni la cassir, formând cuib șocilor. E de notat, că sumele pentru cari s'a dat atestate false sînt de la 5—80 cr. Senatul scolastic parochial a făcut aretare Prea On. oficiu protopopesic al Blașului, care a cerut atestatele spre urmărire legală.

Urmarea la toate acestea va fi scribă în potriua învățătorului și a școlii.

E mult încă, până ce poporul nostru va ajunge să cunoască și prețuească după vrednicie foloșele școlii și ostenețele învățătorilor, macar că Sașii, cu cari adese sîntem în atingere, ne dau frumoșe pilde.

Sovinismul osândit. — Cetim în „Tribuna” de Joi: Conte Iuliu Andrassy a tipărit de curînd o carte despre cauzele conservării statului ungar și a constituțiunii sale liberale. Interesant e în această carte pasajul despre sentimentul național, toleranță și sovinișm. El zice:

„Poziția noastră strimtorată a reinviat una din cele mai prețioșe virtuți ale rasei noastre: puternicul sentiment național. Acestuia trebuie să-i mulțumim conservarea unității noastre, pe când alte popoare s'au divizat; lui îi mulțumim, că am putut rezista unor factori mai puternici ca noi, că prin menținerea guvernării noastre autonome am putut presta în decurs de o mie de ani lucruri, cari ne sînt spre fală și ne fac vrednici de-a ocupa un loc în șirul națiunilor importante. Și pe viitor ne vom pute susține numai în casul, când ne vom păstra puternicul nostru sentiment național, când îl vom ști aduce în consonanță cu conceptul mai larg, mai uman, cu spiritul european al lumii moderne, fără ca să piardă ceva din intensitatea, adâncimea și veracitatea lui, și când pe lângă o caldă și indestructibilă dragoste către rasa noastră, ne vom ști feri de ori ce ură față de alții. Poziția noastră periculoasă

a dat naștere sentimentului de unire între noi și această conștiință a fost cel mai mare noroc al nostru în trecut. Acesta să ne păzescă și pentru viitor de sovinișmul descreșterat, care nu înseamnă putere, nici acea liniștită conștiință de sine, care singură face onoare omenilor și națiunilor, ci e vanitate goală, care orbesce, face omul și națiunile slabi și ridicoli, îi împedecă în recunoșterea propriilor greșeli și-i seduce la întreprinderi îndrăznețe, fiind că produce o înclonire exagerată în privința propriei puteri. Sovinișmul nu deșteptă simpatii, pentru că el poate numai vătămă, nici nu aduce stimă, pentru că nu merită altceva, fără să fie luat în ris, ca ori ce fanfaronadă.”

E caracteristic pentru onestitatea publicistică a foilor maghiaro-evreiesci, că aproape toate au scris articoli lungi despre opul lui Andrassy, dar nici una n'a citat și pasajul acesta. Nu-i vorbă, le-ar fi și stricat rostul.

Revista bisericească.

Franța. În 11 c. senatul francez a început pertractarea renumitului proiect despre congregațiunii, primit deja de parlament. Comisiunea, ce s'a fost emis pentru studiarea lui, în loc să-l facă mai blând față de congregațiunii, l'au însăprît, întru cât timpul de aprobare pentru congregațiunii l'au redus de la 6 la 3 luni. Presentat proiectul senatului zădarnice au fost observările senatorilor conservatori, că prin nimicirea congregațiunilor se vatămă concordatul cu Scaunul apostolic și scade vața Franței în afară, aducînd înainte și invitarea ce a făcut-o călugărilor trapiști împăratul Germaniei, că dacă vor fi scoși din Franța să se așeze în Germania, zădarnice zic au fost toate acestea, căci senatul cu 176

voturi contra 96 au primit în general proiectul votat de parlament. Fiind că în 24 c. senatul se va preface în tribunal de stat, își va da silința, ca până atunci să isprăvescă cu proiectul.

Unii ar vré să scie, că și dacă se va primi des amintitul proiect, totuși s. Scaun va fi îndestulit, întru cât guvernul se va îngriji, ca executarea lui să fie pe cât se poate mai umană.

Revista politică.

Afaceri interne. Delegațiunile, cari prin 21 Maiu s'au fost întrunit pentru statorirea cheltuelilor comune pe anul 1902, în 12 i. c și-au terminat ședințele. Urcări mai însemnate de budget nu s'au întimplat, căci ministerul de război de-o cam dată, până se vor face probele cu tunurile cele noue, a abstat de la introducerea aceloră, pe cum și de la ridicarea contingentului de armată. Cheltuielile s'au ridicat la marină, pentru constituirea de năi noue de război. Diferința între anul 1902 și trecut s'a arătat cu privire la intrate, întru cât pentru 1902, venitele din vămii sînt prevăzute cu 15 milioane mai puțin. Ceea ce dacă e așa numai bucura ne poate, întru cât s'a dezvoltat și în monarchia noastră industria într'atâta, în cât pentru un mare număr de articoli nu mai recurgem la străinătate.

Opoziție la pretențiunile ministeriilor comune abia s'a făcut din partea delegatului Ugron, care a criticat armata din punct de vedere național magiar, pe cum și politica esternă, în carea regatul Ungariei de abia figurează.

copilăriei. A chemat-o la Roma, ca acolo în congregațiunea „Sacré Coeur” să-și închisă Lui inima ei inocentă. Acest lucru drept că s'a putut ajunge numai după o luptă îndelungată, în care trebuia înfrîntă voința atotputernică a țarului. Terminînd tinăra principesă noviciatul în Ceratea eternă, în curînd ocupă poziții de frunte în congregațiune, până când în urmă a fost trimisă în America. Aci în curînd câștigă stima și atragerea tuturor, căci o cunoșeau, prin zelul și maniera ei plină de tact și fineță. Dîne ideii o preocupă cu deosebire: înfrîntarea unui claustru în New-York și a altuia în misiunea Pottowatainne. Energia ei neînfrîntă a învins în amîndouă. Claustrul din New-York este azi institutul cel mai de frunte al Americii pentru crescerea femeilor, pe când stațiunea Pottowatainne e cel mai iubit loc al ordului. Principesă Gallitzin a vizitat și casele congregațiunii din părțile sudice și pentru împlinirea chemării sale a navigat de 2 ori din New-Orleans la Paris. Blandă, iubitore, pururea gata la serviciu! Ast fel servia spre edificarea tuturor, până în 8 Decembrie 1843, când Prea Sfinta Fecioră Maria a chemat-o, ca să serbeze împreună conceperea fără maculă.

Surorile congr. Sacré Coeur s'au dedicat la început numai creșterii Indianilor, dar navigînd mai apoi în sus pe valurile turburate ale râului Mississippi, au observat, că mai mare lipsă de creștere bună au cel din societatea civilizată, de cât barbarii cei cu pielea roșie. Așa s'au rezolvat pe urmă a-si estinde lucrarea lor moralizătoare și asupra Albilor. Azi ordul Inimii Sfinte a lui Isus promovéză opera mare a catolicismului în 19 diecese americane, avînd 28

claustre de la Boston la Chicago și de la New-Orleans la San Francisco, deși abia la 1817 s'au stabilit pentru prima oră în America (Missouri).

Sfințirea Duminicii.

Constituția Statelor Unite nu face amintiri despre Duminica creștinilor, statele singuraticie înse aduseră legi mai mult, ori mai puțin rigoroșe în acest obiect. Fondul acestor legiuiri, adevărat că e de a se căuta în alipirea aproape nimitore a Englezilor față de Duminică, mai mult de cât în punctul de vedere exclusiv religios. E cunoscut dîră cazul cancelarului Bismarck, publicat prin 1889 în Reichstag-ul din Berlin, că preumblîndu-se el prin anii 40 ca student pe lângă portul din Dover, s'a apropiat cineva grabnic de el și cu toată serioșitatea l'a făcut atent, că azi nu-i permis a flucra căci e Duminică. Azi drept că rigorea acesta nu mai există, cu toate acestea nu-i stat american, în care zina Domnului să nu se observe mai strict, de cât ori unde în „bêtrana Europă”.

Abstrăgînd de la prescrierile legislațiunii civile, idea acesta creștină are raziu și mai puternic în spiritul poporului și în tradițiile familiare. Acestea se răscolă în contra alergării după dolari și cel puțin o zi din săptămîna o dedică odihnei.

Statele Unite serbeză Duminica, nu țin numai repaus, cum o facem noi cu anumită civilizație închipuită. Stradele gîle, bazarele închise și tăcute și ospetăriile, în cari

de altă dată ciocote mulțimea, toate mărturisesc de acesta. Duminica totul e gol, mort, numai bisericile sînt pline. Comerțiantul, care măsura ieri postav, transporta bucate ori încărcă carne pe năi, azi șede coco în biserică, ascultă cuvîntul dumnezeesc, ori se rîgă. — Acesta poate fi ceva curios și neobișnuit, la nici un caz înse neatural. Ba se poate afirma, că în aceste residă garanța durabilă a relațiunilor din America. Omul, care înorță în bani, e făcut atent o dată pe săptămîna, că omenii, cari îl servesc, nu-s identici cu virele din staul, ci-s de-aproape lui și că nu puterea banului, ci alt principiu moral are să-i reguleze domnia asupra aceloră.

Avîntul frumos al catolicismului tocmai sfințirii duminicii este de a se atribui. În zilelele acestea ei nu paușău numai, ci se și rugău. Spiritul pururea viu și activ al Americaniului este activ și în biserică. Și-a închis cassa scutită de foc, și-a așezat cărțile de afaceri și gîndul lui activ se ocupă acum cu aceea, ce pe neobservate i-se imbie: prelegerile sufletesci. De aci vine, că cel ce totă săptămîna cu banii s'a ocupat, natural că și Duminica se gîndesc la dolari, dar nu să primescă, ci să deie. De aci se esplică spiritul de jertfă al Americaniilor catolici, fără păreche la poporile Europei.

În desert am căuta în lumea veche și cu lampa rărechie spitalelor, orfanotrofiilor, asilelor și palatelor americane, destinate creșterii. Toate le-au produs ținerea strictă a duminicii și cercetarea punctuoșă a bisericei. Cardinalul Archiepiscop din New-York socotesce la 60 000 numărul aceloră, cari duminica ascultă s missă în biserică catedrală.

Urma să se satorască acum proporția, în care aveau să concurgă cele două părți ale monarhiei noastre la suportarea speselor comune. Dar fiind că parlamentul imperial, care în timpul din urmă părea mai liniscit, și-a amânat ședințele până la toamnă, deputațiunile pentru scopul acela, nu s'au întrunit. De aceea tot Monarchul va satori cuota, dar cu ocaziunea această, pe cum se spune, numai pe o jumătate de an, sperându-se că la toamnă se va pute satori și în Austria pe cale constituțională pe timp mai îndelungat.

Spania. În 11 l. c. s'a deschis prin mesagiul regal noul parlament spaniol. În mesagiul, ce regina regentă l'a citit în prezența tânărului rege Alfons, se spune, că guvernul va prezenta mai multe proiecte momentose, cari vor corespunde dorințelor poporului. Altă datorință a guvernului va fi ca să restabilească legăturile cu țările din America-sudică. În fine se bucură regina, că Spania stă în legături de prelinie cu toate statele și că în Papa află un partinitor puternic al poporului spaniol. Proiectele despre cari vorbește regina, vor tracta despre reforma legilor comunale și electorale, pe cum și despre reformarea justiției, a instrucției și a congregațiunilor pe baza legilor existente. Mai departe guvernul se va îngriji despre reformarea concordatului, despre întărirea patriei, fără ca prin acestea să se nimicască echilibrul financiar al statului.

În vorbirea, ce a ținut-o apoi ministrul president Sagasta în adunarea majorității guvernamentale, a zis între altele, că se va nisui să ecilibreze budgetul financiar al statului prin reducerea

cheltuielilor și reformarea dărilor și va lucra din toate puterile, ca să fie satisfăcuti toți creditorii Spaniei; cu congregațiunile religioase se va ocupa și el, dar fără să cauzeze supărare Scaunului apostolic, întru cât congregațiunile necuprinse în concordat, se vor supune dreptului comun.

Bulgaria. Instrucția contra principalilor autori implicați în afacerea Mihălleanu și Fitowski, continuă. Tot mai mult iesă la iveală complicitatea lui Sarafoff. Condamnații au mărturisit, că Sarafoff a dat instrucții pentru asasinarea regelui Carol, ceea ce s'a dovedit și prin faptul că scrisoarea, care se ocupa cu acest plan, a fost recunoscută ca alui Sarafoff, care la sfârșit a mărturisit și el adevărul. Afacerea se complică cu aceea, că acum Sarafoff vrea să mestece și pe principele Ferdinand.

Transvaal. Unele foi din Anglia cred a ști din izvor sigur, că în urma unei întâlniri, ce ar fi avut-o Botha cu Kitchener în Sanderthon, s'ar fi încheiat pe cât-va timp pace, a cărei condițiuni înse ar fi ascunse. Acesta, zic numitele ziare, își află confirmarea și în aceea, că naile ce erau să plece în Africa, cu 24 ore înainte de plecare au primit mandatul să rămână.

Soția generalului Botha în 10 crt. a sosit în Anglia, unde a fost primită de șeful oficiului de colonii. Mai târziu ea a vorbit cu Roberts și cu ministrul de război. Scopul venirii ei în Europa, pe cum spune însoțitorul Fischer, e ca să-și vadă de sănătate, dar din inițiativă privată voiesce, ca, dacă s'ar pute să ușureze sorțea Buriilor.

În celelalte 80 biserici și 40 capele din New-York, după calculul mijlociilor a lui Viconte de Meaux se prezintă la misă în fine care Duminecă și sârbătoare câte 600.000 oameni. Biserica în Statele Unite constituie adevăratul „acasă”. Familiile o consideră de a lor. Copiii, cari au cercetat-o regulat, se alipesc mai strâns de ea cu deosebire, când înaintând în etate li-se deschid și unele drepturi și aspirațiuni în ea.

A fi religios în America e lucru de onoare, atât la orașele mari, cât și la cele mici, în acestea și mai mult. În cele din urmă cine nu umblă la biserică își periclităză bunul renume în societate, familiile îl primesc cu rătăcirea, ori în genere îl înconjură. Religiozitatea e virtute națională; cel vinovat e privit, ca la noi un trădător de patrie. Și poate că acesta e norocul Americii, de ore ce *struggle for life*, în lupta egoistă a susținerii proprii, când fie care umblă numai să se învâțească fără considerare la dauna deapropelui, acesta e unicul mijloc, care oprește pe acești canibali morali să nu se mănecă unii pe alții.

Așa de strictă e serbarea duminicii, că în multe state nu comunică nici posta, nici trenul. În mersul trenurilor cetesul pretutindena: „Trenul acesta comunică zi de zi, afară de Duminecă”. Atunci încetă comunicarea postelor, nu tipăresc nici nu spedăză ziare, berăriile și cafenelele sînt închise, tot omul se retrage la casa lui, ori cercetăză biserica.

În 1876 era închisă Dumineca și la expoziția universală din Filadelfia, pe când alte expoziții sînt cercetate chiar Dumineca mai mult. În Statele Unite încă s'a încins

atunci o luptă vie în jurul acestei chestii. S'au ținut meetinguri și adunări de popor, vorbindu-se pro și contra cu tot felul de argumente. Antreprenorii financiari tocmai din motive materiale purtau lupta. Ba mai mult, se provocau la muncitori, cari nu pot cerceta de loc expoziția, fiind închisă Dumineca.

N'au folosit nimic. Partidul opozițional, provocându-se chiar la interesele muncitorilor, enunță, că Dumineca e zi de repaus și odihnă, că de acestea chiar muncitorii au mai mare lipsă, de cât expoziția. Se provocau la codul de legi din Pennsylvania, unde sfințirea duminicii e luată într'un articol fundamental. Pennsylvania — ziceau — e stat creștin și creștinismul înainte de toate trebuie ținut în stimă. Vorbirile acestea nu le ținea numai preoții, ci destui laici, oficiali înalți și chiar generali. În butul tuturor sfertărilor, stimătorii duminicii totuși au eluptat, că templul lui Mercur a stat Dumineca închis pe totă durata expoziției.

Trad. de

A. M. P.

Correspondințe.

Din Diecesa de Gherla.

— Conferință preoțescă — Preparația din Gherla —
— Congrua. —

Săplac la 7 Iunie 1901.

În a treia zi de Rusaliu adevă în 4 Iunie a. c. tractul protopopesc al Gherlei și-a ținut conferința de primăvară în parohia Șintereag, despre al căreia decurs vin a vă raporta pe scurt în următoarele:

Preoțimea acestui tract, conscia de chemarea sa, deși Șintereagul este situat în marginea extremă a tractului, a ținut de a sa datorință să se prezenteze și se lele parte la lucrările sinodului de primăvară. S'au și prezentat toți (afară de unul), în frunte cu veteranul și binemeritul protopop Alesandru Leményi, care deși cu 70 ani pe umerii săi, nu lipsese nici o dată datorinței sale.

La orele 8 a. m. preoții tractului să mărturisesc. La 8 și 1/2 să începe s. liturgie sub pontificarea protopopului tractual și cu asistința preoțimei tractualii. La finea s. liturgii Aureliu Oltean, preotul din Pinticul-romănesc, rosti o predică frumoasă și edificătoare, având de temă: Casa lui Dumnezeu, și arătând datorința ce o au credincioșii de a ridica lui Dumnezeu casă vrednică de a sa mărire, ceea ce a fost foarte nimerit mai cu samă față cu poporul din această comunitate, căci biserica din Șintereag, care este din lemn, slabă și spartă la acoperiș, de plouă într'insa. — arată, că parochienii din această comună, nu sînt prea zeloși față de casa Domnului. A arătat mai departe predicatorul modul, cum au să se porțe credincioșii în s. biserică, și răsplata, ce Dumnezeu a promis-o, celor ce-l ridică casă vrednică de mărirea sa.

După îndeplinirea s. liturgii ne-am întrunit pentru ținerea conferinței.

Preaonoratul Alesandru Leményi, protopop, prin cuvinte calde, purcese din isimă, salută preoțimea adunată în sinod și implorând darul și binecuvîntarea lui Dumnezeu peste lucrurile noastre, dechiară conferința de deschisă.

Apoi se constituiesc conferința, alegând un vice-președinte și un notar ad hoc în persoanele lui Constantin Hossu și Ioan Sonea, cari ocupându-și locurile, notarul dă cetire scrisoarei Prea Veneratului Consistor, prin carea a luat spre cunoștință protocolul conferinței preoțesci din anul trecut cu unele observări. Ceea ce sinodul le spre cunoștință și acomodare.

După aceste Zorovavel Perhaita, preot în Gichișul-de-jos, dă cetire disertațiunii sale despre jurămint, o disertațiune lucrată cu diligență, pentru care și fu răsplătit cu aplaudări din partea confrăților. Atât predica, cât și disertația, fură date spre critisare preoților George Manu din Nima și Ioan Sonea din Săplac.

Preaon. protopop luă apoi cuvîntul și cu inima îngrijată arată, că preparația noastră diecesană este amenințată de mare pericol, de când preoții nu mai primesc ajutorul împărătesc, din care atunci se subtrăgea tacsă de 3 fl. după fie care parohie atât matre cât și filia, și care tacsă acuma nu se mai poate incassa pe această cale, după ce unii preoți nu sînt împărtașiți de loc cu ajutor, de altă parte, celor ce sînt împărtașiți, li-se asignează de a dreptul banii ad

personam. din partea guvernului. Eră comunitățile bisericesti solvesc forțe neregulate și anevoie această tacsă. rămânând multe în restanțe cu anii, ast fel. că preparandia pôte să cadă. dacă nu se va îndrepta răul. Pune deci la inima fie căruși preot. ca să-i fie scump un atare institut de cultură națională și să se esopereze solvirea regulată a tacei pentru preparandia din partea comunelor bisericesti. Conferința decide. să se îngrijescă preoțimea, ca curatorii primari în tot de una cu ocaziunea eșirei protopopului la revederea și publicarea rațiunilor bisericesti. să aibă banii de îndemână și să-i predea la mâna protopopului.

A venit apoi éráși pe tapet chestiunea congruei, și clerul acestui tract în conglăsuire cu clerul din întréga diecesă. își exprimă mirarea. ce să voiéscă guvernul. când fraților neuniți, reformaților și unitarilor, israeliților, ba chiar și luteranilor, celor atât de bine dotați din partea confesiunii lor, le dá întregire congruală. érá nóne preoților gr. catolici uniți, deși dintre toți cei mai slab dotați materialmente. nu ne dá congruă. ci ne batjocoresce cu ajutorul de stat, așa că unuia, pôte chiar celui mai puțin lipsit și vrednic îi dá 5—600 floreni. érá altuia 30 fl. sau altuia chiar nici un cruceriu. Și după ce la acest obiect iaș parte aprópe toți preoții tractuali și toți află necorectă și injustă procedura guvernului, cu unanimitate să ie decisiunea, ca să fie rugat Escelenția Sa Domnul Episcop diecesan și Prea Veneratul Consistor a întreveni cu totă auctoritatea pe lângă factorii competenți, ca să ni-se dele și nóne congrua, căci nici în privința cualificației și nici în privința serviciilor bune, ce le facem statului. nu stăm îndereptul celor, ce deja se bucură de congruă. Făcutu-s'a reflexiune și la acea împrejurare, că prin legile așa numite politice-bisericesti și nóne ni-s'a făcut daună și ministrul de culte atunci. când în dietă s'a desbătut asupra acestui proiect de lege, a promis acolo în parlament. că va rebonifica preoțimei daună, înse față de noi, nu și-a împlinit această promisiune.

Tot de-o dată clerul din acest tract. accesibil pentru idei mari, generóse. apreciând principiile desfășurate în Nrul 10 și 11 din anul eurent al „Unirei“, cari fură cetiți în acest sinod, salută cu bucurie idea înființării unui fond pentru salarisarea preoților din puterile noastre proprii, după modalitățile indiguate acolo și se dechiară gata și bucuroși a contribui la înființarea aceluia și rógă pe Escelenția Sa Domnul Episcop și pe Prea Veneratul Consistor să se îndure a conchema sinod diecesan, care se hotărăscă înființarea aceluși fond.

Recomand în atențiunea Veneratului Cler, nu numai din diecesa noastră, ci din întrégă provincia noastră bisericescă, îmbrățișarea cu căldură a acestei idei în sinódele de primăvară, făcând un început cât de modest, acest fond cu timpul ar cresce și ar deveni dintr'un părăuș neînsemnat un rțu de binecuvintare pentru clerul și biserica noastră.

Terminându-se programa și alegându-se și designându-se predicatorul și disertantele pe cum și locul de întrunire a viitoare conferințe, ne-am despărțit cu sufletele sênine și dorindu-ne fericită revedere la altă conferință.

Ioan Sonea.

Spicuri literare.

Ortodoxia bizantină.

„Gazeta“ în nrul său de la 6 Iunie publică o lungă corespondință din Bucuresci, din care estragem câte va pasaje, pe cari dacă le-am fi scris noi, s'ar fi zis de sigur, că vătămăm religia statului român.

Și fiind că în țară. creștinătatea: *ortodoxia bizantină*, se confundă încă chiar și azi mult cu *naționalitatea*, li-au fost ușor elementelor venetice levantine să se cocotéscă în fruntea mesei. aședându-se în *grupări*, pe când noi *Românii* n'avem *nici o grupare*. Naționalismul nostru e înăbușit de sumanul patriotismului rău înțeles și de aceea rău practicat în sens cosmopolit și umanitar.

Levantinii înse nu pot admite concurența pe terenul cultural al apusenilor și de aceea păzesc bine porțile cetățeniei române. cetățenia, în care ei ad intrat pe ferestrii, grația confuziunii dintre ortodoxia și naționalitate. și ajunși în capul treburilor au zăpăcit pe Români, în cât ca rassa distinctă nu mai pot cărmui țara *conform intereselor de rassa latină*, care populéază satele fără a beneficia de instituțiunile umanitare și cosmopolite urbane, așa că noi nu simtem în realitate un *stat național*, ci un stat umanitar cosmopolit.

Avis!

Adunarea generală a societății „Concordia“ din Blaș. se convóca irevocabil pe Duminecă în 23 Iuniu. când se vor aduce hotărâri, fără considerare la numărul membrilor prezenți.

Blaș. 9 Iuniu n. 1901.

Dem. Turcu jun.
preș.

Mihailu Raș
notar.

Ordinea examenelor publice

ce se vor ține cu elevele școlii superioare de fetețe din Blaș cu ocazia închierii an. 1900/1901.

Joi 20 Iuniu:

De la 4—5 óre p. m. Examenul de muzică, cu tóte elevele.

Vineri 21 Iuniu:

Clasa I. și II. De la 8—10. Examen din tóte obiectele de învățămînt.

Clasa III. și IV. De la 10—12. Examen din tóte obiectele de învățămînt.

Clasa V. și VI. De la 3—6 óre p. m. Examen din tóte obiectele de învățămînt.

Sâmbătă 22 Iuniu:

Clasa VIII. De la 8—12. Examen din religiune, igienă, l. magiară, istorie, fisică și mat. geomet.

Clasa VII. De la 3—6 óre p. m. Examen din religiune, geografie, l. română și istoria naturală.

Tot timpul cât vor dura examenele vor fi espuse la vedere publică lucrurile de mână pregătite de fetețe în decursul anului școlar.

Blaș, 11 Iuniu 1901.

Directiunea școlii superioare de fetețe.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Fiul credincios al parohiei mele George Scurtea cu soția sa Elena, au cumpărat pe sama bisericii noastre un prapor frumos de metasă roșie în valóre de 67 cor. 90 fileri. Răsplătéscă-le înduratul Dumnezeu fapta frumosă cu atât mai bogat. cu cât starea lor nu e dintre cele mai bune. ci din contră abia de mijloc! Bucium-sésa, în 5 Iunie 1901. *Ariton M. Popa*, adm. paroch.

Sciri personale. Dl. *Dr. Romulus L. Crăciunu* de la facultatea din Viena, specialist în bólele interne, s'a reîntors de la studiul său specialistic din Paris. și dá consultațiuni ca și în anii trecuți în Karlsbad, Alte Wiese „Strauss“.

Predici. Mâne Duminecă la 16 crt. va predica în biserica catedrală dl. prof. de teologie *Dr. Elie Dăianu*.

Esamenele la gimnasul din Blaș se vor începe Lună dim. și vor ține până Sâmbătă. Duminecă va fi închieria anului și împărțirea premiilor.

Școla civilă a Asociațiunii. Esamenele publice la școla civilă de fete a Asociațiunii se vor începe la 24 Iunie n. Joi va fi examenul din muzică și închieria solemnă a anului școlastic.

Viața culturală în Selagiț. La 1 Iuliu n. c. se va ține în *Guceu* adunarea generală atât a Reuniunii femeilor române selăgene, cât și a despărțemîntului selagian-chioran al Asociațiunii. Presidenta reuniunii e dna *Maria Cosma*, ér a despărțemîntului vicarul *Barbulovici*, secretar la amîndoué e neobositul paroch *Augustin Vicaș*.

Monumentul lui Candrea s'a desvilit Dumineca trecută. Părăstasul a fost servit de pâr. *Dr. Vasile Lucaciú*, în biserica parochială din Sf. Leonhardt. Un public numeros a fost de față la părăstas și desvelire, deputațiuni de tineri universitari români de pretutindenea. Pâr. *Lucaciú* a rostit un petróndător discurs comemorativ. Au mai vorbit stud. *Popescu*, pentru tinerii din *Graz*, *Giurgiú*, pentru cei din *Cluș* și *Barbul*, pentru cei din *Viena*.

Împératul și polițaiul. Tóte foile noastre au reprodus după „*Deșteptarea*“ din Cernăuți povestirea despre audiența. pe care un bérân polițist român din *Rădăuț*, a avut-o la împératul. Primit în audiență polițistul a vorbit numai românesce și împératul. zice-se, a vorbit cu el érá-și numai în limba noastră. Reîntors de la *Viena* bérânul polițist a spus tuturor, cât de bine vorbesce împératul limba română.

Banconotele de 5 fl. nu mai pot fi folosite de cât până la 1 Sept. n. când vor fi scóse din curs, ér până la 1 Dec. n. se mai pot schimba la perceptorate și casele publice.

Mulțumită publică. Cu ocaziunea petrecerii de vară aranjate de studenții gimn. sup. din loc în 4 Iuniu a. c. în favorul bibliotecii studenților, au binevoit a suprasolvi stimați dñi: *Dr. Iuliu Maniú*, avocat, Blaș 5 cor.; *Ioan Maior*, provisor dom., Blaș 3 cor.; *Iuniu Brut Hodosiú*, dir. de bancă, Blaș și *George Mezei*, măcelar. Blaș câte 2 cor.; *Ioan Ianza*, primar, Blaș, *Dion. Trifan*, croitor. Blaș, *Art. Blășan*, preot, *Obreja*, *Iacob Truța*, notar, *Alecuș*, *Ioan Dumitrean*, inv. pens., *Șard*, *Simonffy Alajos*, protopretor, Blaș și *Ioan Horșa*, protopop, *Biia* câte 1 cor.; *Nerva Traian*, inrist șef., *M. Ilea*, inv. câte 40 fil. Subscrișiți ne luăm voie a le aduce mulțumită și pe acéști cale pentru binevoitorul ajutor dat sus amintitei bibliotecă. Blaș. 10 Iunie 1901. *Oct. Bonfiniú*, *cassar*. *Valeriú Suciú*, controlor.

Necrolog. † *Otilia E. Pop*, fca v.-protopopului nostru de la *Morlaca*, a repausat la 9 crt. — Trimitem întristaților părinți sincerile noastre condolențe. Dumnezeu s'o odihnéscă în pace!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfintului Augustin.

XVI.

(Continuare.)

Și chiar atunci, când toate inimile băteau de un fel de ambițiune creștină, toate fură mișcate până la lacrimi de bucuria la vestea, că acest bărbat mare, acest geniu extraordinar, e și cel mai blând, cel mai umilit, cel mai sărac, cel mai curat și cel mai sfânt dintre toți creștinii. Schinteiușele, ce străluciau din spiritul lui cel mare, erau numai licuriri palide, pe lângă flăcările ardătoare, ce ieșeau din inima lui. Iubirea de Dumnezeu îl mistuia, pe lângă această iubire un dispreț pentru cele pămîntesci, o despărțire de creaturi, un dor de moarte, în urma acestuia spiritul pauperității, acestea se arătau în toate căile lui. Locuința lui simplă, patul lui dur, masa frugală, vestimintele lui nu se deosebiau, de ale celui din urmă cleric al său. Celor ce îl imbiau cu câte un vestmînt bogat le mulțămia frumos zicîndu-le: „Acest vestmînt poate fi bun pentru un episcop, dar pentru Augustin, care e sărac și din părinți săraci, — e prea frumos.“ Altă dată ast fel se exprimă: „O haină scumpă mă face să rușesc; nu se potrivește cu statul meu, cu obligațiunea mea de predicatoriu, nici cu căruntețile mele.“

O singură abatere făcu de la această lege neschimbată, și chiar și la acesta îl îndemna numai inima. O fată tină cususe o tunică pentru fratele său, carele era preot în Hippo; ea i-o aduse voită, înse când ajunse aci, îl află bolnav, și în curînd murii, fără ca să fi probat măcar tunica cea nouă. Cuprinsă de durere sormana sorioră, o dona sfintului Augustin, er acest bătrîn blând se îmbracă cu ea, ca să o mângăie și îi promise, că va purta-o până se va rupe.

Din inima acesta, atât de schimbată și liberă de ori ce grigi prin iubirea lui Dumnezeu, strălucia o curățenie ângerescă, care îl inspira rezervă, rușine și îngrijiri uluitoare.

Își aduse aminte de păcatele de odinioară și fiind că se credea și să numia pe sine cel mai slab dintre toți oamenii, — n'a mai suferit în casa sa femeia. Nu voli să mai suferi în casa sa nici chiar pe sora și pe nepoatele sale, nu pentru ele, — pe cari le iubia ferbinte, — ci pentru prietenele lor, cari le-ar fi cercetat, ceea ce n'ar fi cuvenicios — zice el — în casa lui Augustin. Așa scia el pronunța aceste cuvinte, în căt storcea lacrimi din ochi.

Umilința lui era cu totul dumnezească. Pote că nici un muritoriu pe pămînt, n'a fost obiectul unei asemenea admirațiuni, ca s. Augustin; înse cu căt îl înălțau mai tare, cu atât mai mult el se cufunda în micimea sa. „Voi nu îl cunoșteți pe Augustin“ repetă el adese. Și ca să-l cunoască, și să pună odată capet admirațiunei celei mari, pe neașteptate el puse în fata lumii, cuprinse mai înainte de mirare, er după aceea de însuflețire, — cartea „Mărturisirilor“ sale.

Sint întru adevăr și mărturisiri de aceea, cari n'au nici un preț! Dar când aud eu tonul acela, în care vorbește Augustin despre greșelele sale: când în loc de a vorbi despre păcatele copilăriei sale, despre legăturile păcătoase ale junetei, despre născerea lui Adeodat, tot atâtea lucruri cam cunoscute, despre cari ar fi putut scrie un roman întreg, — el răscolește prin afundimile conștiinței sale, ca să scotă de acolo secretele

cele mai rușinoase și mai ascunse, când mă gândesc la anumite pagini ale *Mărturisirilor* sale, la anumite recăderi, unde nu numai credința și conștiința, ci chiar și onoarea și caracterul îi sint micșorate și călcate în picioare, și unde trebuie și fără voia să rușim în locuri lui Augustin; și în urmă când mă gândesc că acestea pagini le-a scris un episcop bătrîn, ajuns la culmea măririi sale și le-a pus înaintea preoților și a credincioșilor săi, și a întregii Biserici, pentru ca să facă să înceteze odată multele aplause, cu cari îl încercau și prin cari îi causeră atâta durere: oh! numai atunci cunosc întru adevăr sublimitatea acestei umilințe mărețe, de căt care nimic nu e mai frumos în totă istoria acestei virtuți eroice!

Înse nici această umilință, nici sinceritatea lui n'au stricat nimic, auctorității și zelului lui delicat. Ca să mai putem da de o iubire așa de mare și tot odată așa de gingașă a sufletelor, trebuie să ne întorcem până la s. Pavel și de la el până la s. Francisc de Sales. Ca și cel de întâiu nici el nu doria ceriul, dacă acela l'ar despărți de sufletele cele scumpe, pentru cari doria să fie anatema.

„Nu voesc să mă mântuiesc fără de voi, — zicea el, — nu, Dumnezeu meu, eu nu vreau să fiu mântuit fără de poporul meu! Oh! de a-și vedea, în jurul meu pe toți fiii mei, când eu voi ocupa cel din urmă loc în ceriul! Și ce ar fi scopul dorințelor și cuvîntelor mele? Pentru ce sum eu Episcop? pentru ce m'am născut pe lume, dacă nu ca să trăiesc în Isus Christos, dar dinpreună cu voi să trăiesc era-și pentru El? Asta-i patima mea, asta onoarea și mărirea mea, acesta e tesaurul meu“

Și pe când iubirea și supunerea lui străluciau în un atare grad, cum numai la un Apostol Pavel e cu putință, în același timp îi umplea inima atâta gingașie, atâta atențiune binevoitoare și atâta paciință pentru mântuirea sufletelor, cătă numai în s. Francisc de Sales poți afla. Și el ca și sfintul Episcop de Geneva își înfrunta căte odată credincioșii, dar cu o blândetă fină, ca nu cum va să se stingă din ei rața, ce licuria încă, pentru că ori cum, el totuși voia să fie credincioșilor săi tot de una părinte îngrijitoriu. „De multe ori — zice el într'un ton, ce ne face să ne aducem aminte de s. Francisc de Sales — găina trecînd pe vre-o potecă strimțată își calcă, dar nu cu povara întregă a piciorului, pușorii, pe cari ea îi redescăptă din nou și nu încetă a le fi și mai de parte mamă.“ El încă avea aceeași gingașie pentru păcătoși și pentru eretici. Și de donă-zeci de ori s'a aruncat la piciorole guvernatorilor pentru ei să le ceară grația. Și-a oferit viața, și-a oferit sângele, era gata să abzică chiar și de scaunul episcopesc. A căștigat pe toți episcopii Africei ca să iee parte la rezoluțiunea această măreță pentru mântuirea sufletelor.

„Să ne unim frații mei, să ne unim iubiiți mei“ — le repeta neîncetat ereticilor. Noi v'ê iubim pe voi, v'ê dorim binele și voim să v'ê dăm, tot ceea ce ne dorim nouă înșine.“

„Nu e neîncunjurat de lipsă, ca noi să fim episcopi, zice el cătră 300 de episcopi ai Africei, nu! dar e neîncunjurat de lipsă ca noi să ne mântuim poporul, de ar trebui macar și să suferim, și să murim pentru el!“

Și toate acestea: lăpădarea de cele pămîntesci, curățenia, umilința și supunerea sa pentru suflete, nu erau, de căt vise umbre slabe, în raport cu mărirea, îndrăsnela, încrederea cea sfîntă și profunđitatea minnată a iubirei lui cătră Dumnezeu. Pe când alții mergeau și veniau în jurul său, el petrecea ore în genunchi sau ședînd cu ochii și buzele închise de jumătate numai,

nemișcat ca și cum n'ar fi fost acolo. Când apoi să trezia din aceste meditațiuni lungi, luă péna a mână și lăsa să transpire din inima sa acele suspine și gelurii, contra lungimei vieții, apoi dorul după patria cerească și flacăra iubirei sale, ce-i umplie toate opuriile. „Te iubesc, o Dumnezeu meu zicea el; da, acesta o știu, o simț și sint sigur că te iubesc. Temerile mele nu-s servile, speranțele mele nu-s din interes. Dacă stingi focul infernului, eu nu mă tem, căci te iubesc; dacă nimicesci paradisul: bucuria mea speranța și fericirea mea, numai în aceea constă că te iubesc.“

Totă inima lui se reogîndea ore și cum în cuvintele acestea admirabile, cari le repeta neîncetat: „Viața această pămîntescă e o pregătire pentru cea cerească netrecătoare, unde nu vom avé altă ocupațiune de căt să iubim.“

Ast fel a îmbetrânit bărbatul acesta mare. A fost fericit a ajunge și înaintata vîrstă de 76 ani, sănătos, atât trupește căt și sufletesce și în posesiunea deplină a vederii, auzului și a tuturor facultăților sale, când nenorocirile îngrozitoare, ce ajunseră asupra Africei, veniră să îi zdrobescă și inima și să îi amortescă totă puterea de viață.

Ordele barbare, cari își vîrsară undele devastătoare mai mult de un secol în întreg imperiul roman, inundară de odată și Africa, devastînd, rapind, omorînd, aprindînd și făcînd alte multe spaima înfiorătoare, necruțînd și prădînd cu fer și foc, femei, copii, preoți și biserică. „Omul lui Dumnezeu — zice Possidius — privi primul atac și înaintarea acestei nenorociri cu nisce ochi: și rugete cu totul diferite de a celor-alții oameni. El vîdu în ele rele și mai cumplite: „periclu și moartea sufletelor, și după cum zice s. Scriptură, că în înțelepciune mare și întristarea încă e mare, și cine își căștigă știință și căștigă și trudă (Ecclesiast I. 18), o el încă petrecu ultimele zile ale bătrănetei sale în o tristeță și amarăciune fără sémén. El tot de una avea înaintea ochilor bisericile arse și fără de preoți, vergurile consacrate lui Dumnezeu murind sub sabii și pîndu-și viața curate la trup; Episcopii și preoții lipsiți, goli și în cea mai mare lipsă; altarele pretutindenia profanate, admiunistrarea sacramintelor împedecată, er multimea creștinilor cerînd botezul sau penitinta, și murind fără a le primi. Aprins de iubire față de Dumnezeu și de mântuirea sufletelor, în suspine petrecea acest bătrîn sfînt, ziua, noptea, uscându-se de durere.“¹⁾

Nu peste mult, după ce ordele barbare au prădat și dărîmat toate cetățile Africei afară de Cartagina, Cirta și Hippo, o atăcară și pe cestă din urmă, unde s'au fost refugiat o mulțime de Episcopi, preoți și alți credincioși; ca și cum bunul Dumnezeu ar fi voit anume să adune în jurul acestui bărbat mare, totă Biserica Africei, ca să învete de la el, cum trebuie să suporțe loviturile cele mari, și cum trebuie să mîră națiunile creștine în hotărîre și erasm. El plîngea dimpreună cu Episcopii și își amesteca gemetele sale cu ale lor, înse mintea sa ageră se înălța și mai sus. „Un suflet mare nu trebuie să se mire de ceea, că cad lemnele, se sfarmă petrele și pier oamenii. El v'ersă lacrimi pentru alte rele mai mari.“

(Va urma.)

¹⁾ Possidius cap. 28.

Îubileul de 200 ani al sf. Unirii.

— Disertațiune. —

Motto. Aduceți-vă aminte de faptele străbunilor vostri pomenindu-l pe dânsul, întăriți-vă cu duhul ca și voi înșivă să vă faceți măriți în pomenirea urmașilor vostri. 1. Macab.

Pe cum în viața unui om ast fel și în viața unui popor obvin evenimente, de la care depinde soarta lui ulterioară pentru secolii întregi, dacă nu chiar pentru totă viața.

Atare eveniment trist pentru noi români, adevărat pentru biserica noastră a fost rumperea de biserica mamă a Romei sub patriarhul Michail Cerculariū la an. 1053, din cauză, că acela nu a voit a recunoaște primatul de onoare și jurisdicțiune al Romei. Ast fel s'au îndeplinit întru noi cuvintele s. Scripturi: „Rătăcit-am dară din calea adevărului și lumina dreptății nu ne-a strălucit nouă și soarele nu ne-a răsărit nouă și am umblat pe cărări neumblate, era calea Domnului nu o am cunoscut.”

Dar ore cum ne-am despărțit de mama care ne-a născut, iubit și hrănit cu laptele adevărilor sfinte? Un neam străin și dușman străbunilor noștri, plin de ură de rasă, pe care spiritul blând a lui Isus nu l'a putut modera, s'a ridicat plin de îngâmfare contra Romei, de Dumnezeu ciustite și și-a creat altă Romă. Și noi am rătăcit în societatea unor barbari dușmanii ai Romei și prietini ai dușmanilor ei; și prin intrigile grecului Fotie, prin fatala legătură cu Bulgarii, ne-am despărțit de lumina vetrei străbune. În acestea legături cu Bulgarii, Români din Dacia, ca și cei din dreapta Dunării, din cuprinsul imperiului, au împărțit cu ei soarta în stat și biserica. Prin Bulgarii și odată cu dânsii, noi am fost despărțiți de biserica romană; de la ei am primit limba slavonă în biserică și stat, care domină apoi viața noastră până în secolul XVII. Așa ne-a fost fatalul destin.

Limba noastră s'a îmbrăcat în haină străină, viața publică ni-s'a schimbat la față și am devenit străini în casa proprie.

A fost lung timpul, în care poporul nostru a petrecut în această stare în cea mai extremă orbie, lăsat pradă uneltirilor dușmane, cari numai pentru aceea îl mai tolerau ca să aibă pe cine batjocori, împila și exploata după plac. Și în acest lung timp dânsul nu a gustat dulceta învățăturilor adevărate a lui Isus Christos, fiind oprit în tot chipul de la izvorul vieții. Vitregimea timpurilor a înădușit în peptul lui ori ce stimul nobil și avânt mai înalt și „acest popor care — după Lamartine — conține germenele unui mare popor nou și regenerativ”, — „din care — după W. Hoffmann în Beschreibung der Erde — se desvoldă capete clasice ce se pot folosi ca modele de genii; capete a căror interior conține aceea ce arată exteriorul; pentru că nicăieri nu se află o concepțiune mai ușoară, o minte mai deschisă, o ingeniositate mai mare, împreună cu o desteritate în conduită, de cât cum se află chiar și la cel mai de rând Român Acest popor care e înzestrat cu o limbă atât de armonioasă — căci:

Saltă inima în plăcere când o ascultăm
Și pe buze-duce miere când o cuvintăm.

G. Sion.

— și atât de avută, în cât ar pute conveni specialmintea și poporului celui mai cult de pe pământ, „acest popor care poartă cu fală un nume de Roman, era aproape de mormânt.

Dar poporul românesc nu poate să moră căci: Românul are șapte vieți în peptul de aramă. Mor popoarele cari renunță la viața lor cari se înjugă de bună voință în serviciul altora, și apoi:

Cel ce poartă jugul și-a trăi mai vor
Merită să-l porțe spre rușinea lor.

D. Bolintinean.

dar un popor conștient de sine, de trecutul și venitorul său, care din luptele cu vitregimea timpurilor a ieșit cu mult mai oteluit, un ast fel de popor nu poate să plară, căci poetul ne zice:

Vecuri triste 'ntunecose peste capu-mi au trecut
Cu mișcări furioase prea adese m'am bătut
Dar nici valurile grele, nici vandatul cel păgân
N'au curmat zilele mele căci am fost și sum Român.
G. Tăut.

era A. Murășan asemenea dă expresiune acestui adevăr când adaugă:

Nu mai e timp s'apună o viață strălucită
Ce a dat în zece de secolii din sinul său eroi
De-a și supus-o soarta a fi nefericită
Răsare-l înse stăua și-o scapă de nevoi.

Acăsta s'a și întâmplat, căci după mai mulți secolii de suferințe a început a răsări, și pentru biserica și poporul român din Ardeal, soarele vieții, adevărat lumina adevărului și timpuri mai favorabile intrând într-o epocă de renaștere ast fel că cu tot dreptul putem zice, „că poporul cel ce ședea într-un întunec a vădit lumină mare.”

Acăsta s'a făcut prin unirea ce a încheiat-o românii cu biserica Romei. Unirea este un eveniment epocal în istoria bisericii și a vieții noastre naționale, căci este puntea, care ne-a trecut de la morțe la viață. Pentru aceea noi ca credincioși a bisericii unite avem motiv de a iubi cu zel și în-sufletire sfântă acest an al 200-lea de la sfânta unire, căci iubilam, nu numai amintirea faptului că strămoșii noștri s'au întors la sinul bisericii celei adevărate, ci tot odată sărbătorim anul acesta pentru că Sf. Sa Papa Leo XIII. după exemplul înaintașilor săi și cu puterea dată de Isus Christos, a dechelat anul acesta, ca anul ultim al secolului ce espiră, de mare iubire, în care toți aceia, cari îndeplinesc actele de pietate după condițiunile prescrie și amăsurat lip-selor noastre multifarii, obțin indulgențe plene.

Anul acesta l'a sărbătorit și națiunea magiară, de ore ce acum s'au împlinit 900 ani de la încreștinarea lor.

Ca noi să putem aprea după merit momentuositatea acestui iubilău și să putem gusta bucuriile ce le ascunde în sine, e de lipsă, să aruncăm o privire peste acel timp tragic, când noi petreceam afară de sinul bisericii mântuitoare, având a geme sub jugul calvinismului și slavismului. Er apoi să privim asupra vieții noastre ca biserică și națiune, după reunirea cu biserica Romei, căci pe cum nime nu poate pretui sănătatea mai bine de cât acela, care s'a ridicat din un morb greu, pe cum nici libertatea, de cât acela, care după ce a petrecut ani întregi în întunereci temnițelor se vede era și redat libertății, ast fel și noi numai așa vom pute pretui după merit însemnătatea acestui iubilău, dacă ne vom reaminti soarta bisericii și a poporului românesc din acele timpuri de tristă amintire.

Este trist tabloul vieții bisericii și poporului român din acel period. Zilele de bucurie pentru noi au fost corbi albi.

Decădița bisericii noastre înainte de unire, pe cum și în ajunul și pe timpul intrării ei, și-a ajuns culmea, căci era considerată numai ca un apendice al celei calvinesce. Capul ei nu era mitropolitul, ci superintendentele calvin, care chiar înainte de unire se subscria: episcopus Valachorum, pe care șese protopopi trebuiau să-l ducă pe umeri în sinod. Prin desbinarea de biserica universală, noi am fost închiși de lumina apusului și am fost căduți în acel conservativism fals al bisericii grecilor, care omorâ tot progresul și totă mișcarea spre progres. De școalele cele multe ce se ridicau în apus, de viața literară și cultura ce înfloria acolo, biserica răsăritului supusa

patriarhului din Constantinopol și prin urmare românii, nu s'au bucurat; ba chiar mitropolitii românesci, prima persoană în biserică, nu scieau nimic din limba oficială latină și așa nu e mirare, dacă ei nu-și puteau împlini misiunea de păstori. Clerul de asemenea înota în cea mai mare sărăcie materială și spirituală, căci totă știința lui se reducea la cetirea cu litere cirile și la cunoștința unor cântări.

De aci a urmat că biserica neavând bărbați la culmea misiunii lor, nu s'a putut apăra contra atacurilor altor confesiuni, cari dispunea de un cler mai cult, și ast fel a trebuit să îndure cu rușinosă umilința batjocurile și împilările celor mari și tari, cari împilări, pe timpul principilor calvini și-au ajuns culmea.

De cum-va clerul român ar fi venit în atingere cu cel apusan, de care înse sta de parte prin diversitatea credinței, ar fi vădit farul luminătoriu, s'ar fi bucurat în faptă de el și intrarmat cu păvaza culturii, care e o putere mai mare de cât a armelor, căci deși nu operează cu cârtușe, dar operează încet, fără șgomot și sigur, lăsând urme adânci în viața omenescă, cari urme spun urmașilor gloria și faptele străbunilor, — cu acesta armă ar fi bravat atacurile perfide ale dușmanilor pornite asupra bisericii și națiunii române. Ast fel românii din Ardeal, deși în majoritate, erau batjocoriți și asupriți pe terenul bisericesc și național, căci era o turmă mare, dar fără păstor, care să o scie mâna la pășune bună, ferindu-o de lupii sătoși de sânge.

(Va urma.)

Bibliografie.

A anărut:

Poesia idilică, studiu de Dr. Ioan Rațiu, prof. la gimnaziul nostru. O interesantă broșură de 78 pag., care se ocupă cu istoria idiliei, ființa ei, genurile și originea ei, aducând numeroase exemple, mai ales din poezii români. Costă 1 cor.

Cursele diavolului sau narațiuni populare scose din viața poporului, scrisă de Ioan Bochiș, preot român în Borșa. Gherla 1901, preț 1 cor. 20 fileri, pag. 266. Cuprinde 15 povestiri, ast fel întocmite, cât să se vadă din ele la câte rele nu duce pe om — diavolul. Intenția autorului a fost bună, executarea lasă înse foarte mult de dorit atât în ce privește concepțiunea povestirii, cât mai ales limba, care e plină de vorbe străine și de frase nepotrivite firii limbii românesce.

Istoria legii vechi scrisă de Dr. Victor Szmigelski, tom. I., pag. 432, preț 3 cor. 80 fil., se estinde până la Solomon, tractând cu multă competență și în stil ales, istoria veche a poporului lui Israil din timpurile mai vechi și ținând cont de literatură biblică mai nouă. Venitul curat realizat va fi o contribuție la un fond provincial de salariare pentru preoți și învățători. O recomandăm cu căldură.

Posta „Unirii”.

Avis. Rugăm pe iubiiții noștri cetitori să nu se supere, dacă nu publicăm convocări în totă întregimea lor, pentru o fice săptămânală așa ceva e cu neputință.

Verax. Cealaltă am socotit să rămână. E bine așa? Trimite continuare.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

Inserate.

Med. Univ.
Dr. Romulus L. Crăciunu
 specialist pentru morburile interne

Karlsbad, Alte Wiese „Strauss“.

Consultațiuni de la 1 Mai — 15 Octombrie a. c.
 (15) 1-3

GRAUFARBIG REIN
SOFORT TROCKNEND
 Christoph-Lack
 fără miros și se uscă repentin.

DER ECHTE
Christoph-Lack
 IST DER BESTE ANSTRICH FÜR FUSSBÖDEN.

DAUERHAFT GERUCHLOS
 Christoph-Lack
 fără miros și se uscă repentin.

CELBRÄUN MAHAGON

Cu vertabilul Christoph-Lack se pot vopsi (colora) patimentele caselor, fără de a se intrerump folosirea acestora, fiind că nu are mirosul cel nepăcut cum și uscarea târzie și scorbosă, ce o au vâpșele și lacul de olef. A fară de acestea modală întrebunpării lui e de tot simplu, în cât îl poți face fe cine.
 (7) 6-15
 Sibiu: Franz Jahn Söhne.
 Blag: Ludovic Schuller.

La espositiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și de metal a lui
Antoniou Novotny

(34) 29-52

în Timișoara-Fabrie

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nouă a clopotelor stricate, mai de parte spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provădute cu adjnștări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, în dată ce clopotele sint bătute de o

lature prin ceea ce sint mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopotele patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provădute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai adinc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, de cât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patentat de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 408 kg. făcând după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre pre-adjustarea clopotelor vechi cu adjustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toce de metal Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află tot de una în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătuit și franco.

MERSUL TRENURILOR pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1901.

Budapesta—Predeal				Cepșa-mică—Sibiu—Avrig—Făgăraș			
Tren de pers.	Tren de pers.	Tren accelerat		Tren de pers.	Tren accelerat	Tren de pers.	
10—	8.50	2.10	pl. Viena sos.	1.50	1.50	6.20	2.21
8.30	5.45	9.15	Budapesta	7.10	7.50	6.20	4.43
11.31	9.02	11.12	Szolnok	3.22	5.32	3.25	11.30
1.33	11.33	12.47	P. Ladány	12.54	3.56	1.12	7.10
3.42	1.48	2.11	pl. Oradea-mare	11.04	2.38	11.36	4.12
3.58	2.06	2.18	sos. Mező-Telegd	10.44	2.31	11.17	7.04
4.38	3.08	2.50	pl. Rév	10.07	2.01	10.42	1.20
5.20	3.45	3.26	Bratca	9.32	1.34	10.08	9.15
5.43	4.06		Ciucia	8.37	12.52	9.19	
6.31	4.52	4.16	B.-Huediu	7.54	12.20	8.37	
7.16	5.32	4.52	Ghârbău	6.54	7.37	7.37	
8.06	6.24		sos. Cluș	6.18	11.01	7.—	
8.33	6.59	5.55	pl. Apahida	5.02	10.46	6.45	
8.50	8.30	6.11	sos. Ghiriș	3.40	9.23	5.12	
9.07	8.59	6.27	pl. Cucurdea	3.11	8.54	4.43	
10.14	10.29	7.26	sos. Uioara	2.58	8.49	4.33	
10.44	11.16	7.50	pl. Vințul de sus	2.51	4.27	4.20	
10.56	11.31	7.52	sos. Aiud	2.29	3.16	8.10	
11.08	11.40		pl. Teiuș	2.07	4.20	8.51	
11.12	11.50		sos. Crăciunel	1.42	3.57	9.47	
11.34	12.20	8.16	pl. Blaș-Küküllöszög	1.09	4.44	9.40	
11.52	12.46	8.32	sos. Micăsasa	12.11	5.34	10.30	
12.24	1.43	8.37	pl. Cepșa-mică	11.14	5.34	10.80	
12.53	2.17		sos. Mediaș	10.55	5.45	10.42	
1.02	2.26	9.04	pl. Elisabetopol	10.24	6.16	12.18	
1.45	3.14	9.31	sos. Sighișoara	9.45	5.49	11.40	
2.01	3.33	9.43	pl. Hașfalău	9.35	5.42	11.33	
2.15	3.48	9.47	sos. Homorod	7.46	5.28	11.16	
2.33	4.08	10.01	pl. Agostonfalva	7.03	4.23	10.08	
3.04	4.45	10.25	sos. Apața	6.38	3.50	9.22	
3.40	5.27	10.53	pl. Feldióra	5.58	3.35	8.57	
3.47	5.43	11.—	sos. Brașov	5.08	3.15	8.27	
4.03	6.03	11.14	pl. Timiș		2.45	7.43	
5.35	7.52	12.26	sos. Predeal		2.18	5.—	
6.13	8.32	12.58	pl. Timiș		1.42	4.24	
6.43	9.09	1.16	sos. Predeal		1.12	3.32	
7.16	9.40	1.35	sos. București		9.15	7.50	
8.—	10.25	2.09					
8.55		2.19					
4.40		3.01					
5.10		3.31					
11.55		9.10					

Notă: Orele însemnate în stânga stațiunilor sint a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încuadrați cu linii mai negre însemnă orele de noapte.